

10/5/2023

י"ט אייר תשפ"ג

באמצעות דוא"ל

לכבוד
מר יואב גלנט
שר הביטחון

שלום רב,

הנדון: התגוננות עובדים לא ישראלים לאור מצב החירום בדרום

1. הרינו לפנות אליך עקב פתיחת מבצע "מגן וחץ" והכרזת מצב חירום בעורף הישראלי בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה. בהיותך השר האמון על יישום חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 בכלל, ועל פיקוד העורף בפרט, אנו פונים בבקשה **לפעול מיידית להנגשת אפליקציית פיקוד העורף אשר אינה עובדת היום במכשירים ניידים שאינם ישראלים, ולהורות על נקיטת צעדים להנגשת פורטל החירום של פיקוד העורף לשפות נוספות כמו סינית ותאילנדית.**
2. קו לעובד פועל מזה למעלה מ-30 שנה להגן ולסייע לעובדים השקופים ביותר במשק הישראלי באמצעות סיוע פרטני ופעילות ציבורית כוללת. מדי שנה מסייעת עמותת קו לעובד לעשרות אלפי עובדים, ובכלל זאת עובדים לא ישראלים שמתגוררים ומועסקים באזורים שכיום מצויים תחת איום. כך למשל עובדי סיעוד המטפלים במטופלים במצב סיעודי, ונדרשים להתעדכן במצב לא רק על מנת לשמור על עצמם אלא גם על מטופליהם הישראלים; וכן עובדים המועסקים (ומתגוררים) במשקים חקלאיים ואתרי בנייה, העובדים במוסדות ואתרים המפוזרים בטווח הירי.
3. מהגרי ומהגרות עבודה נעדרים את הידע והנגישות הבסיסית שיש לעובדים ישראלים להתנהלות בשעת חירום. הם אינם חשופים לאתרי החדשות הישראלים, אין להם משפחה ומכרים ישראלים, הם אינם מתורגלים במצבי חירום, ואינם מודעים תמיד לסכנה הנשקפת להם בזמן חירום. בנוסף, יכולתם לזהות מרחב מוגן מוגבלת. לאור זאת, חשוב במיוחד לדאוג שהמידע שניתן לציבור הישראלי יותאם גם למי שאינם אזרחי ישראל ושוהים בישראל.
4. למרות זאת, **האפליקציה הייעודית של פיקוד העורף אינה ניתנת להורדה והתקנה על מכשירים ניידים של לא ישראלים אשר שוהים בישראל.** האפליקציה של פיקוד העורף חיונית ליידוע בעת אזעקה כאשר נמצאים בשטחים פתוחים, או כדי לדעת כמה זמן יש על מנת להגיע למרחב המוגן. מבדיקה שערכנו עם עובדים מתאילנד, האפליקציה של פיקוד העורף אינה מופיעה בחנות האפליקציות של מכשירים שאינם ישראלים, ועל כן אפילו אם עובדים היו מעוניינים לעשות בה שימוש כדי לקבל עדכון על התראה ועל משך הזמן שיש להם להגיע למרחב המוגן, אין באפשרותם להתקין אותה על מכשיריהם הניידים.
5. בנוסף, הנחיות פיקוד העורף נגישות באתר בארבע שפות בלבד (עברית, ערבית, אנגלית ורוסית), שבהגדרה אינן מדוברות על ידי קבוצות גדולות של מהגרי עבודה. אף אם קיים קושי מעשי לתרגם את כלל הנחיות לשפות רבות, לכל הפחות יש להקפיד על תרגום והצגת הנחיות לשפות העיקריות שמדוברות בידי עובדים שמדינת ישראל הזמינה אליה ושלחה לאזורים המצויים בטווח הירי – כאשר מניסיוננו מדובר בעיקר בעובדי החקלאות דוברי התאית, ולצידם עם השנים הולך וגדל גם מספרם של עובדי הבנייה מסין. לעניין זה נבקש להדגיש, **שגופים ממשלתיים אחרים מפעילים אתרי אינטרנט המיועדים לאוכלוסיות אלו ומתרגמים לא פעם מסמכים חשובים לשפותיהם – כגון הממונה על זכויות עובדים זרים במשרד העבודה ורשות האוכלוסין וההגירה – וניתן לפעול עימם בשיתוף פעולה לתרגום הנחיות פיקוד העורף באתריהן.**
6. נושאים אלו הועלו בפני פיקוד העורף מספר פעמים, עקב תקריות עבר בהן נפגעו (ואף נהרגו) מהגרי ומהגרות עבודה. כך למשל, ביום הזיכרון האחרון, ה-25/4/2023, התפרסמה כתבה בעיתון 'הארץ' שמצאה שמאז שנת 1948 נהרגו 135 אזרחים זרים בשעת חירום ובפעולות איבה (עובדים ועובדות, תיירים, צליינים ועוד)¹.

¹ בר פלג, "החללים הנשכחים: 135 זרים נהרגו בפעולות איבה, עבור הישראלים הם אלמונים", הארץ, 24/4/2023.

7. **במבצע שומר החומות במאי 2021 לבדו נהרגו שלושה עובדים לא-ישראלים מירי רקטות:** סהומיה סנטוש, עובדת סיעוד מהודו שנהרגה במהלך עבודתה באשקלון, וסיקהרין סאנגרמרס וויראוואט קרונבוריראק, עובדי חקלאות מתאילנד שנהרגו במושב אוהד. **רק לפני כשבוע נפצעו קשה מספר עובדים סינים באתר בנייה בשדרות בשל נפילת רקטה,** כפי שדווח בין היתר באתר וואלה!². חלק מהעובדים הלא ישראלים עימם שוחחנו העידו שהם נדרשים על ידי מעסיקיהם להמשיך בעבודתם (גם כאשר הדבר מנוגד להנחיות פיקוד העורף) ומבלי שתודרכו לגבי המרחב המוגן הקרוב ביותר וכיצד עליהם לפעול בעת אזעקה.
8. חרף פניותינו, הפתרונויות שהוצעו על ידי פיקוד העורף בנוגע לפתיחת האפליקציה למכשירים לא ישראלים, לא היו ישימים, ונמסר שאין בכוונתם להנגיש את האתר בשפות נוספות. משלא הוצעו פתרונויות נוספים, אנו פונים אליך.
9. משרד הביטחון, בתור הגוף שאמון על פיקוד העורף, ושר הביטחון, שאחראי על חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, נדרשים לפעול להגנה על כלל האוכלוסייה האזרחית. היעדר ניסיונם או היכרותם של מהגרי עבודה ואזרחים זרים עם המצב הביטחוני אליו הם נקלעו, מציב אותם בסיכון מוגבר לפגיעה בחייהם, ומחייב את מדינת ישראל לדאוג לשלומם.
10. לאור האמור לעיל, ולאור הסיכון המוגבר שעובדים אלו נמצאים בו, אנו פונים אליך בבקשה להורות על נקיטת צעדים להנגשת הידע והמידע הקיים על התגוננות למהגרי עבודה במדינת ישראל, ולפעול לאלתר להנגשת האפליקציה של פיקוד העורף לאזרחים הזרים ומהגרי עבודה אשר שוהים בישראל. אין לחכות לטרגדיה הבאה.

בברכה,

עו"ד דיאנה בארון,
מנהלת מדינית ציבורית ומחקר

דיאנה בארון

עדי מעוז,
מנכ"לית

עדי מעוז

העתקים:

עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה, משרד המשפטים
מר אלי כהן, שר החוץ
מר יואב בן צור, שר העבודה
מר שלמה דולברג, מנכ"ל מרכז השלטון המקומי
מר אייל סיסו, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד ענבל משש, ראש מינהל עובדים זרים, רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד שירי לב רן לביא, ממונה על זכויות עובדים זרים בעבודה, משרד העבודה
חי"כ ישראל אייכלר, יו"ר ועדת העבודה והרווחה, כנסת ישראל
חי"כ יעקב אשר, יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, כנסת ישראל
מר רפי מילוא, אלוף פיקוד העורף

² אלי אשכנזי, "עובד זר נפצע קשה מפגיעת רקטה: "לא מונגש להם מידע, חייהם הפקר", וואלה!, 2/5/2023.